

СЕКЦІЯ
«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ – ОСНОВА ФІЛОСОФІЇ
БІЗНЕСУ»

УДК 657

Беш Христина

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Besh Khrystyna

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

**INSTRUMENTS FOR SUPPORTING BUSINESSES IN UKRAINE DURING THE
CONDITIONS OF MARITAL STATE**

В умовах війни підтримка підприємництва стає важливим завданням для держави. Конфлікт не лише створює небезпеку для людей і бізнесу, але також може значно ускладнити економічну ситуацію в країні. У таких надзвичайних обставинах важливо розглянути інструменти, які можуть допомогти підтримати підприємства, зберегти робочі місця та стимулювати економічне відновлення.

Міністерство економіки України спільно з Міністерством фінансів України запустило програму «Доступний факторинг», яка працюватиме в рамках популярної програми «Доступні кредити 5-7-9%» і має посилити державну підтримку українського бізнесу [1]. За допомоги програми «Доступний факторинг» малий та середній бізнес зможе поповнити обіговий капітал та отримати додаткові можливості для розвитку.

Уряд у вересні 2023 р. затвердив Порядок надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва за договорами факторингу (під відступлене право грошової вимоги за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги тощо), згідно з яким: держпідтримку бізнесу за договорами факторингу здійснює Фонд розвитку підприємництва в межах отриманих коштів, передбачених у державному бюджеті; фактором може бути лише банк, що має відповідну ліцензію, і лише за договорами внутрішнього факторингу; максимальний ліміт фінансування на контрагента та групу – до 95% суми грошової вимоги, або до 150 млн. грн. (з урахуванням отриманої держпідтримки за програмами кредитування та лізингу); максимальний строк користування факторинговим фінансуванням для суб'єкта підприємництва – 360 днів; держава компенсує підприємцю витрати на сплату базової винагороди до рівня 13 % річних.

На 25 грудня 2023 р. з моменту старту Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» суб'єкти підприємництва отримали від уповноважених банків 78 303 кредити загальною сумою 263,1 млрд. грн., з яких 53 013 кредитів – від банків державного сектора економіки загальною сумою 114,6 млрд. грн. За час дії воєнного стану в Україні в межах Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %» укладено 43 481 кредитний договір загальною сумою 173,5 млрд. грн. (у тому числі банками державного сектора – 32 537 кредитів на 88 млрд. грн.), з яких: 12,01 млрд. грн. – на інвестиційні цілі; 8,93 млрд. грн. – як антикризові кредити; 3,73 млрд. грн. – як рефінансування попередньо отриманих кредитів; 36,29 млрд. грн. – кредити для сільськогосподарських товаровиробників; 58,28 млрд. грн. – на антивоєнні цілі. Важливими також є кроки в напрямі надання державної підтримки для передислокації бізнес-суб'єктів і переміщення потужностей у більш безпечні регіони, зокрема на Західну Україну, у т.ч. сприяння в пошуку нової локації, розселенні персоналу та підборі нових співробітників. Зокрема наразі понад 600 підприємств завершили переїзд

з регіонів, де тривають бойові дії, на нові локації і 390 з них вже відновили свою роботу, 87 підприємств перебувають на різних стадіях транспортування, 151 – оформлюють необхідні документи або знаходяться на маршрутах переїзду [3].

Також 15 березня 2022 р. Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» було ухвалено ряд змін спрямованих на [2]: розширення кола суб'єктів господарювання, які мають право на використання пільгових умов спрощеної системи оподаткування; зниження податкових ставок, зокрема становлення податку з обороту в розмірі 2% для більшості підприємств за винятком певних видів діяльності; звільнення від сплати єдиного податку фізичних осіб-підприємців та підприємств 1-ї та 2-ї груп спрощеної системи оподаткування; звільнення від плати за землю та екологічного податку на окремих територіях; розширення пільг при наданні благодійної допомоги підприємствами; звільнення підприємців-платників єдиного податку від сплати ЄСВ у випадку втрати доходу тощо.

Умови війни ставлять перед Україною складні завдання у підтримці підприємництва, враховуючи не лише загрозу для людей і бізнесу, але й складну економічну ситуацію. Міністерство економіки та Міністерство фінансів України впроваджують програму «Доступний факторинг» та інші інструменти фінансової підтримки, спрямовані на зміцнення фінансової стійкості підприємств. Ці заходи допомагають підприємствам зберігати робочі місця та забезпечувати обіговий капітал для подальшого розвитку. Зміни до податкового законодавства, введені з метою спрощення оподаткування для підприємств у період воєнного стану, також є важливим елементом підтримки бізнесу. Ці заходи сприяють зменшенню фінансового тиску на підприємства і дозволяють їм ефективніше функціонувати в умовах кризи.

У цілому, державні програми та законодавчі ініціативи спрямовані на збереження підприємств, збереження робочих місць та підтримку економічного відновлення в умовах воєнного конфлікту.

Список використаних джерел:

1. Нові можливості для українського бізнесу: запущено програму держпідтримки «Доступний факторинг». URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/novi-mozhlyvosti-dlia-ukrainskoho-biznesu-zapushcheno-prohramu-derzhpidtrymky-dostupnyi-factorynh> (дата звернення: 31.03.2024).
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120 – IX від 15.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3219-20#Text> (дата звернення: 31.03.2024).
3. За програмою релокації вже переїхали понад 600 підприємств. Укрінформ: веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3494791-za-programou-relokacii-vze-pereihali-ponad-600-pidpriemstv.html> (дата звернення: 31.03.2024).
4. Краузе О. І., Піняк І. Л., Шпилик С. В. Соціальна відповідальність в контексті діджиталізації бізнесу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2022. №11. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2022-11-8381>
5. Краузе О. І., Юрик Н. Є. Соціальна відповідальність суб'єктів ринку праці. *Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека»*. 2023. №4 (34). URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-4-8859>
6. Краузе О.І., Піняк І.Л., Шпилик С.В. Дотримання принципів соціальної відповідальності в електронній комерції. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83). С 28-37. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.028